Poštnina plačana v gotovini.

Leto XXVII. Štev. 23. Lendava, 9. junija 1940.

„Lastno trpljenje je kakor ogledalo, v katerem spoznaš trpljenje drugega“

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Izhajajo vsak četrtek za sledečo nedeljo

Letna naročnina: na posamezni naslov 30 Din, na skupni 24 Din, za inozemstvo 72 Din, z Marijinim L. 100 Din, za Ameriko 3 dolare

Štev. položnice 11-806

Uredništvo v Lendavi
Uprava v Črensovcih

Kaj čitaš?

Povej mi, s kom občuješ, in jaz ti povem kaj si. Povej mi kaj čitaš, in ti prav tako povem, kaj si.

Vsi čutimo, da smo bili rojeni v prelomu dveh dob, da novi vek jemlje slovo in da vstopamo v novo dobo človeške zgodovine, ki naj bo že imenovana tako ali drugače. Človeštvo se je povzpelo na tako visoko stopnjo kulture, kakor še ni bilo odkar stoji svet, saj tako slišiš in bereš vsak dan, da skoraj že radovedno gledaš v prihodnjost, če bo prenesla še kaj novega. Pri tem oblikovanju novega sveta in novega človeka igra pred vsem kot odločilni faktor knjiga, to je tisk po katerem dojemaš in sprejemaš vso svojo srčno in tudi dušno omiko. Knjiga, ki ti je postala vsakdanji tovariš, te spremlja od ranega jutra do poznega večera, ko se ti od dnevnega truda zatisne oko v sladko snivanje. Pa še takrat tvoj vsakdanji tovariš ne miruje, predoča ti junake in nazore kakor puščavsko gledanje (fata morgana), da še s tem bogati tvojo duševno obzorje.

Dober tovariš je pravi blagoslov božji, slab tovariš veliko zlo. Od njega se navzameš njegovih misli, njegovih kretenj; njegov vzgled in njegove besede predrugačijo počasi tvoje gledanje na svet, z eno besedo prideš pod dober ali slab vpliv svojega tovariša. Tako je tudi z dobro ali slabo knjigo. Sicer je pa res, da živ tovariš v marsičem več upliva na tebe, kakor knjiga. Živa beseda ima večjo moč in privlačnost kakor mrtva pisana črka. Tovariš vpliva na tebe poleg besed še z svojim vzgledom, besede mičejo, a vzgledi vlečejo, — velja v prvi vrsti v tvojem odnosu do sočloveka.

Ne zapostavljajmo pa vpliv knjiga in njeno moč! Beseda v knjigi je vse bolj premišljena, bolj preračunana in prvi vrsti naravnana na tvojo duševno razpoloženje. Knjiga se nič ne sramuje, knjiga ne „zardeva“ in nikoli ni v zadregi. Ne boji se nasledkov, ničesar se pač ne boji, tudi ne da bi jo kdo videl v družbi ali da bi jo kdo slišal, kaj prišepetuje svojemu tovarišu. Te vedno spremlja po dnevi in ponoči, na sprehodu in v tvoji delovni sobi. Slabega tovariša bi te bilo sram, knjigo skriješ v žep, da se ne osramotiš pred drugim, nje vsebino utajiš, omiliš, olepšaš, nje smisel pa lahko spremeniš.

Tovariš, gotovo me boš vprašal v čem je moč knjige? V prvi vrsti je njena moč v živem opisovanju oseb, prizorov in dogodkov, včasih tako živo, da človek ves živi z osebami, — gleda prizore, kakor da bi se pred njim sedaj le vršili in doživlja dogodke s katerimi je sam v neposredni zvezi. Knjiga ti vzbuja čustva, ki se naravno vzbujajo ob živih predstavah oseb, prizorov, položajev, dejanj in dogodkov. Če je knjiga dobra so ti vtisi, ki jih napravi knjiga na tebe, z vzporednimi čuvstvi dobri, če je slaba, je tudi njen vpliv na tebe slab. Ker je pa vsa naša dušna ustrojenost po izvirnem grehu nagnjena k hudemu, je tudi upliv slabe knjige večji, kakor dobre in slaba knjiga žanje več uspeha kakor dobra knjiga. Zato se ne čudi če po vsaki knjigi, po vsakem stavku, ki ga prebereš postaneš boljši ali slabši.

Slaba knjiga je kakor steklenica strupa. Ni treba, da bi spil vso tekočino iz nje, dosti je, če izpiješ iz nje par kapljic, da se zastrupiš. Podobno je s knjigo. Dovolj ti je ena sama knjiga, da celo eno samo mesto v knjigi da zastrupiš svojo dušo; okužiš vso svojo okolico. Previden bodi v izbiri knjige s katero hočeš obogateti svojo duševnost, svoje znanje!

Previdnost je tukaj zmeraj na mestu.

V tem poslanstvu knjige in tiska v današnji dobi bomo pač razumeli klic papežev, ki kot večni klicarji in čuvarji nezmotne resnice, svarijo pred slabo knjigo, pred lažjo, ki se podaja v slabih knjigah, kot resnica, kot umetnost. Vzemi okrožnico papeža Pija XI. „O katoliškem tisku“ in sprevidel boš, kako papež blagega spomina svari ves kat. svet, da je sveta dolžnost vsakega katoličana, da skrbi in širi dober tisk.

Mlad si še mogoče in miče te radovednost in ukaželjnost, a vedi, da se ti že sedaj odloča tvoja usoda. Pridno izbaraj in med temi izbranimi si izberi svojega tovariša! Ne beri kar ti pride pod roko, zlasti ne, kar miče in draži počutke! Vodnik naj ti bo vest, moder svet dobrih, vernih in nrvnih svetovalcev ter živa zavest, da je duševna neomadeževanost več vredna kakor ves svet z vsem kar ti nudi *„dobrega in lepega“*. Ravnaj se po Kristusovih besedah: „Kaj človeku pomaga če si ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi!“ (Mt. 16, 26.) Š. oš.

Slovesna potrditev trgovske pogodbe s Sovjetsko Rusijo

V petek je prispela v Belgrad sovjetska delegacija, v kateri so sovjetski poslanik v Sofiji Anatolij Josipovič *Lavrentijev*, ataše sovjetskega poslaništva *Trinov*, zastopnik agencije Tass Vladimir Aleksandrovič *Morozov* in uradnica sovjetskega poslaništva v Sofiji gdč. Nadežda *Strigo*. Delegacijo, ki je prispela v Belgrad zaradi izmenjave ratifikacijskih listin nedavno sklenjenega jugoslovansko-sovjetskega sporazuma o trgovini in plovbi ter dopolnilnega protokola, so sprejeli na postaji svetnik zunanjega ministrstva Vladislav *Markovič*, podšef protokola, *dr. Matič*, šef odseka centralnega tiskovnega urada *dr. V. Dimič* ter predstavniki Agencije Avále in jugoslovanskega tiska.

Sovjetski poslanik v Sofiji Lavrentijev je v spremstvu tajnika protokola dr. Šišiča ob 10.15 obiskal maršalat dvora in se vpisal v dvorne knjige. Nato je odšel v pisarno kr. namestništva, kjer je pustil svojo posetnico. Ob 10.30 je Lavrentije obiskal zunanjega ministra dr. Aleksandra *Cincar-Markoviča* in se pomudil v razgovoru z njim eno uro. Ob 11.30 je Lavrentijev obiskal predsednika vlade Dragišo *Cvetkoviča*, ob 12.15 pa podpredsednika dr. *Mačka*. Po razgovoru s poslanikom je podpredsednik dr. Maček na vprašanje časnikarjev, kaj jim lahko pove, izjavil:

Ne morem povedati drugega kakor to, kar sem rekel poslaniku samemu, namreč, da mi je izredno ljubo, ker ga lahko pozdravim ne samo kot zastopnika bratskega ruskega naroda, in sicer v imenu kr. Jugoslavije in v imenu hrvatskega naroda, ki ga tu zastopam.

Opoldne je zunanji minister Cincar-Marković priredil kosilo v zun. ministrstvu na čast visokim gostom.

Popoldne ob 4 je *Nj. Vis. knez namestnik* sprejel v Belem dvoru v avdijenci Anatolija Josipoviča Lavrentijeva in ostal dalj časa v prijateljskem razgovoru.

Trgovinski minister *dr. I. Andres* je priredil slavnostno večerjo na čast posl. Lavrentiju in ostalim članom sovjets. zastopstva v hotelu na Avali.

Pred večerjo se je poslanik Lavrentijev z vsemi člani sovjetskega zastopstva poklonil na grobu Neznanega vojaka na Avali.

Med večerjo je naš trgovinski minister dr. *I. Andres* pozdravil sovjetskega poslanika A. J. Lavrentijeva s tole zdravico:

„Gospod minister! Obnovo gospodarskih odnošajev med Sovjetsko Rusijo in kraljevino Jugoslavijo smo tudi mi pozdravili kot važen in vesel dogodek. V dejstvu, da se je vzpostavila medsebojna trgovina, smo videli okno, ki odpira nove poglede za našo izmenjavo in za ves naš gospodarski razvoj, kateremu sedanje izredne razmere delajo toliko ovir. Med Sovjetsko Zvezo in Jugoslavijo so široke možnosti za izmenjavo blaga. Sovjetska Zveza lahko v veliki meri spremeni sedanji ustroj naše zunanje trgovine ne samo kot dobaviteljica raznih surovin: petrolela, bombaža, železa in drugega, temveč tudi kot dobaviteljica strojev vseh vrst in industrijskih predelanih izdelkov. Od svoje strani mi lahko uvažamo v Sovjetsko Zvezo mnogo poljedelskih, rudarskih in manufakturnih izdelkov.

Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Sovjetsko Rusijo z dne 11. maja t. l. predstavlja ugodno podlago za delo. Na nas je zdaj, da tej pogodbi damo popolno važnost in da izkoristimo vse možnosti za izmenjavo blaga.

Toda tako pogodbo so pri nas ocenjevali ne samo z gospodarskega, temveč tudi s političnega stališča. V njej je naše ljudstvo videlo davno željo po obnovi odnošajev z velikim ruskim narodom, s katerim ga vežeta ne samo sorodna kri in jezik, temveč tudi kulturna izročila in spomini na sodelovanje v preteklosti.

Na čelo pogodbe smo napisali, da začenjamo obnovo trgovinskih odnošajev z željo, da ustvarimo trajne pogoje za prijateljstvo in sodelovanje med obema državama in njunimi narodi. Vse naše kmetsko ljudstvo želi, da vidi čimprejšnje uresničenje teh pogojev in obnovo prijateljskih vezi z ruskim kmečkim in delovnim ljudstvom.

Na zdravico ministra dr. Andresa je odgovoril sovjetski poslanik Lavrentijev z naslednjimi besedami:

„Z zadovoljnostjo sem vzel na znanje željo, sporočeno od vaše strani, gospod minister, ter vas s svoje strani naprošam, da sprejmete moje prisrčne čestitke ob izmenjavi odobritvenih listin sporazuma, sklenjenega 11. maja t. l. med Jugoslavijo in med SSSR. Dovolite mi, da poudarim svojo osebno zadovoljstvo, da se mi je nudila prilika za obisk v jugoslovanski prestolnici. Izkoriščam to priliko, da izrazim svojo globoko zahvalo vam gospod minister, za vaše prisrčne želje in da izražujoč svoja prijateljska čustva, dvignem čašo za okrepitev naših medsebojnih vezi za napredek narodov naših držav.“

Večerja se je končala v najlepšem razpoloženju.

Papež za izpolnjevanje človečnostih načel v vojni

Sv. Oče Pij XII. je v nedeljo 2. jun. na praznik sv. Eogena imel pred člani sv. kolegija pomemben nagovor. V tem svojem nagovoru se je dotaknil mednarodnega konflikta, naglasil resnost sedanjega trenutka opisal strahote vojne in trpljenje, ki tare Evropo. Nato pa je vse prisotne opozoril na napore, ki jih je tudi zdaj podvzel za ohranitev miru. Končno je apeliral na vse stranke, ki se nahajajo v vojni, naj spoštujejo zakone človečnosti, ter se drže mednarodnih pravil, ki določajo ravnanje v vojni.

Gospodarski odnošaji Jugoslavije z Nemčijo

Zunanji minister *dr. Cincar Marković* pri podpisu protokola o zasedanju jugoslovansko-nemškega stalnega gospodarskega odbora izjavil sledeče:

Jugoslovansko-nemška trgovinska pogajanja imajo za našo trgovinsko politiko velik pomen. Znano je namreč, da zavzema Nemčija pri našem izvozu ne samo prvo mesto po obsegu in vrednosti, ampak tudi najvažnejše mesto. Skoraj polovica (45.8%) našega izvoza gre v Nemčijo in češkomoravski protektorat, več od polovice (54%) vsega našega uvoza pa dobivamo iz tega gospodarskega področja. Tako je bilo vsaj leta 1939. V številkah se to pravi, da je od 5 in pol milijarde našega lanskega izvoza prišlo samo na Nemčijo inprotektorat dve in pol milijarde dinarjev.

Lahko je torej izprevideti, da je od načina in obsega naše trgovine z Nemčijo v marsičem odvisna velikost in vrsta proizvodnje naše države in njeno vnovčenje. Zato nas morajo tudi rezultati trgovinskih pogajanj z Nemčijo kar najbolj zanimati. Tako je bilo to v normalnih razmerah, danes, v času splošne gospodarske razrvanosti na vsem svetu, nam pa to še mnogo več pomeni.

Zato ni izraz običajne mednarodne frazeologije, ampak ugotovitev, ki ima danes svoj poseben pomen, če rečem, da so pogajanja na desetem zasedanju jugoslovansko-nemškega stalnega gospodarskega odbora, ki so se vršila zadnje tri tedne v Belgradu, potekla v docela prijateljskem ozračju: to je tudi edino omogočilo naporno in neutrudljivo delo obeh delegacij.

Izpremenjene razmere na vsem svetu so izpremenile tudi pogoje, če ne tudi naloge njunega dela in vplivale na medsebojne potrebe in na možnosti za njih ureditev, možnosti, pri katerih je predvsem treba imeti zaupanje drug v drugega. Jugoslovansko-nemški stalni gospodarski odbor je danes končal svoje deseto zasedanje s podpisom protokola, ki določa temelje bodoče trgovine med našo državo in Nemčijo. Zadosti je, če povem, da smo kljub bistvenim izpremembam v mednarodnem gospodarskem razmerju mogli ostati na dosedanjih temeljih, ki jih nismo na nobenem področju naše medsebojne trgovine bistveno izpremenili.

Tudi v načinu plačevanja in v blagovnem prometu ni izpremembe. Obseg naše trgovinske pogodbe se ni povečal ampak se ravna po obojih možnostih. Stremili smo torej samo za tem, da se olajšajo in prilagode današnjim razmeram pogoji pri izvozu med Jugoslavijo in Nemčijo. Tako lahko rečemo, da so se gospodarska pogajanja z Nemčijo končala tako, da smemo biti z njihovim rezultatom zadovoljni. To nas navdaja z upanjem, da bosta obe državi tudi v bodoče znali najti način, da se bosta s popolnim uspehom sporazumeli na področju gospodarskega sodelovanja in medsebojnega izpopolnjevanja, za kar imamo toliko ugodnih pogojev v njunem obojnem gospodarstvu.

Nedela

po Risalaj štrta

Kda se je vnožina sünola za Jezušom, ka bi poslüšala reč Božo i je on stao poleg Genezareškoga jezera, je zagledno dve ladji, stoječivi pri bregi; ribiči pa so vö stopili i prali mreže. Stopivši pa v edno ladjo, štera je bila Šimonova, ga je proso, ka bi jo edno malo od zemle porino; i sedečki je včio z ladjice vnožino. Gda je pa henjao gučati, pravo je Šimoni: „Pelaj na globočino i prestrite vaše mreže na lovlenje!“ I Šimon se je oglaso i pravo: „Vučiteo, celo noč smo se trüdili i nikaj ne vlovili; ali na tvojo reč razprestrem mrežo. I gda so to včinoli, zaprli so veliko vnožino rib, da se njim je mreža trgala. I kimali so tivarišom, ki so bili v drügoj ladji, ka bi prišli i njim pomagali. I prišli so i napunili obe ladjici, tak, ka sta se malone pogražali. Gda je pa to vido Šimon Peter, doli je spadno na kolena pred Jezuša govoreči: „Odidi od mene Gospod, ar sam grešen človek!“ Groza je najmre obišla njega i vse, ki so ž njim bili, nad ribami, štere so vlovili, prav tak tüdi Zebedejova sina Jakoba i Janoša, ki sta bila tivariša Šimonoviva. I velo je Šimoni Jezuš: „Ne boj se, od eti mao boš lüdi lovio“. I potegnoli so ladjo k zemli, ostavili vsa i nasledüvali so ga. (Lukač 5, 1—11.)

*

Ka lepi navuk nam davle sv. Peter! Čeravno je mislo, da nikaj rib ne zgrabi, itak na Jezušovo zapoved vrže mreža.

Dvojna je vola, boža i človekova. Človek pa je dužen svojo volo obračati po božoj voli.

Vršenje vole bože nam prinaša srečo i blagoslov, ravnanje proti voli božoj pa donaša nesrečo i greh.

Zato se moramo pri vsem svojem deli pitati: *Ka šče Bog od mene?* Ali on šče, da delam inači, nego me moja lastna vola naganja, i kak šče, da delam v tom i tom slučaji.

V pojasnilo naj bo samo par slučajov.

Ti kristjan, si mogoče vdan nemarnosti, nemaš nikšega veselja do molitve, nikše gorečnosti, da bi služo Bogi, da bi večkrat prejemao sv. zakramente itd. Zdaj se pa pitaj: Kakša pa je vola boža? Ali Bog šče, da ti ostaneš v toj mlačnosti?

Ti drügi kristjan mogoče že dugo časa živeš v svaji s svojim bližnjim pa bi se rad zmeščevao nad tistim, ki te je razžalo; neščeš njemi odpüstiti i se pomiriti. Pitaj se: Kakša je vola boža? Ali Bog šče, da ostaneš v tom sovraštvi trdovraten?

Mogoče eden ali drügi žive v kakšoj grešnoj zvezi, štera ga tira iz greha v greh, pa pravi, da za celi svet te zveze ne opüsti. Takši človek naj se pita: Ka pa Bog šče? Ali šče Bog, da še naprej nakapleš greh na greh, da se pogibiš ali pa da občuvaš svoje srce i se zveličaš?

Mogoče si vdan čemerom, da se pri najmešoj nepriliki razburiš, preklinjaš i se rotiš pa tak delaš bridke vöre sebi i drügim. Pitaj se: ali je to prav i pošteno?

Samo če vršimo volo božo smo pravi kristjani.

Avtobusna zveza Maribor—Murska Sobota

V nedeljo 2. junija je začel obratovati na novi avtobusni progi Maribor—M. Sobota avtobus MMP po sledečem voznem redu: Odhod iz Maribora dnevno ob 17 z Glavnega trga, prihod v Mursko Soboto ob 19.30. Odhod iz Murske Sobote dnevno ob 5 30, prihod v Maribor ob 8. Ob nedeljah in praznikih vozi razen tega avtobus iz Maribora ob 6 zjutraj s prihodom v Mursko Soboto ob 8 30 ter se vrača iz Murske Sobote ob 17.30 s prihodom v Maribor ob 20. Nova avtobusna proga gre iz Maribora preko Počehove, Sv. Marjete ob Pesnici, Sv. Lenarta v Slov. goricah, Sv. Trojice, Sv. Benedikta, Lomanoša, G. Radgone, Slatine Radencev in Tišine do pošte v Murski Soboti. Cena vožnje v eno smer 30 din, tja in nazaj 50 din.

Papež o sedanji vojni

Častiti bratje! Čas, v katerem vam pošiljamo to našo prvo okrožnico, je v marsikaterem oziru zares „ura teme“ (prim. Lk 22, 53), ko zli duh sile in razprtije kot iz okrvavljene čaše siplje preko človeštva brezdanje trpljenje in neskončno žalost. Ali je morda potrebno, zagotavljati vam, da je Naše očetovsko srce v trpljenju in in sočutni ljubezni z vsemi sinovi, zlasti s tistimi, ki so potrti, v stiskah in preganjani. Narodi, ki jih je zajel usoden vrvež vojne, so morda šele „na začetku bolečin“ (Mt 24, 8), pa že vlada v tisočerih in tisočerih družinah smrt in obup, jok in revščina. Kri neštetih človeških bitij, tudi nevojakov, se v pretresljivi tožbi dviga zlasti nad enim narodom, nad poljsko državo, ki si je z verno zvestobo do Cerkve in s svojimi zaslugami za obrambo krščanske civilizacije, kar vse je neizbrisljivo vpisano v listih zgodovine, po vsem svetu pridobila pravico do človečanskega in bratskega sočutja; v zaupanju v mogočno pomoč Device Bogorodice „Pomočnice kristjanov“ željno pričakuje dneva, ko bo po načelih pravice in pravega miru znova vstala.

Ko še nismo izgubili vsakega upanja, nas je bilo groza tega, kar se je nedavno zgodilo in se še dogaja, in smo vse storili in vse poskusili, kar nam je narekovala Naša apostolska služba in kar smo z Nam danimi sredstvi mogli, da zadržimo poseg po orožju in da se ne zapro vsa vrata za pogajanja, ki bi bila častna za obe strani. V prepričanju, da bodo orožju na eni strani odgovorile oborožene moči na drugi, smo smatrali, da Nam naša apostolska služba in krščanska ljubezen sveto ukazuje zastaviti vse sile, da krščanstvu in vsemu človeštvu prihranimo grozote svetovnega spopada, čeprav je bilo nevarno, da Naši čisti nameni in iskreni nasveti ne bodo prav sprejeti. In naši opomini so naleteli na dvorljivo poslušanje, izpolnitve pa niso bili deležni. In ko Naše očetovsko srce v žalosti in skrbeh gleda vse to, Nam stopa pred oči podoba božjega Pastirja in zdi se Nam, da bi morali v Njegovem imenu svetu ponoviti tožbo: „O, da bi bil spoznal... kaj ti je v mir! Tako pa je skrito pred tvojimi očmi“ (Lk 19, 42).

Sredi tega sveta, ki je danes kričeče nasprotje Kristusovega miru v kraljestvu Kristusovem, je mati Cerkev s svojimi verniki v takih preizkušnjah, da ji v njeni zgodovini, polni borb in in trpljenja, težko najdemo enakih. Toda kdor je trden v veri in mogočnega srca, ve, da Kristus Kralj ni nikdar tako blizu kot v urah preizkušnje, ki same po sebi terjajo močno vero. Nevesta Kristusa stopa težkim nevihtam naproti — z ranjenim srcem zaradi velikega trpljenja in bolečin tolikih svojih sinov, toda neustrašena in s trdno vero, da se bodo obljube Gospodove izpolnile. In ve: ko bo človeštvo, upehano od zablod, okusilo grenke sadove mržnje in sile, bosta resnica, ki jo Cerkev oznanja, in ljubezen, ki jo uči in v delih izkazuje, dva nenadomestljiva svetovalca in sodelavca vsem, ki bodo v iskrenem hotenju gradili nov svet na pravici in ljubezni. (Dalje)

Okrožnica Pija XII. „Summi Pontificatus“

MISIJONSKA POROČILA

Tokio, 18. III. 1940.

Prečastiti g. Radoha!

„Magnificat anima mea Dominum,“ s temi besedami začenjam to moje pismo, ki naj bo izraz neizrekljivega veselja in velike hvaležnosti. Naznanjam vam veselo vest, da sem 16. marca prejel mašniško posvečenje v Tokijskem semenišču, kjer sem tudi dokončal svoje bogoslovske študije in da sem 17. marca, na cvetno nedeljo daroval Bogu prvo sv. Daritev, pri kateri sem se spominjal tudi vas.

Dolgo pot sem prehodil, predno sem dospel do tako zaželjenega cilja. Toda ljubi Bog je uslišal moje prošnje in me prepeljal pred Svoj oltar; tudi jaz sem postal alter Christus, kljub svoji nevrednosti.

Ob ti veseli in presrečni priložnosti, se moram tudi vam zakvaliti za vse, kar ste storili zame, da sem mogel postati duhovnik maziljenec Gospodov. Saj se dobro spominjate, da sem tudi jaz eden izmed prvih bivših gojencev Martinišča. Še več! Ali se morda spominjate na „tri ptičke brez gnezda,“ ki ste jih nekoč dohiteli pri židovskem pokopališču in ki so takrat jedli repo? Eden izmed njih sem bil tudi jaz. Že takrat smo govorili o novem Martinišču na poti proti Rakičanu, čeprav je Martinišče (staro) bilo ustanovljeno šele leto dni pozneje.

In potem sem res prišel v Martinišče..., pozneje sem odšel z vami v Italijo, se spet vrnil in končno sem odšel v misijone na Japonsko, kjer sem sedaj postal pravi misijonar-duhovnik. Vam se torej moram zahvaliti, preč. g. Radoha, da ste me spravili na salezijansko in misijonsko pot. V zahvalo naj vam bode vsakdanji memento pri sv. maši. Nadalje, ako mi bo misijonsko delovanje le dopustilo, vam hočem javno izraziti svojo zahvalo v nekaterih člankih „Spomini na Martinišče“, ki jih mislim napisati za Novine. Toda, kot sem že omenil, ako mi bo čas dopuščal. To naj vam bo tudi izraz moje dobre volje, ad nonpossibile pa nemo tenetur.

Srečno vas pozdravlja in se vam priporoča v molitev

Antolin Avguštin
novomašnik-misijonar.

Razgled po katoličanskom sveti.

Čudeži se še gode. Listi veliko pišejo o nenadnem ozdravljenju španske rojakinje v Zaragosi. Ustanoviteljica družbe „Misijonskih sester Jezusa in Marije“ Pilar Isquierdo Alberzo je bila že 12 let slepa in hroma. Dne 10. januarja 1940, ko je bila v njenem stanovanju sv. maša in je prejela iz rok p. Liberio Portolesa sv. obhajilo, je kar naenkrat čutila, da je zdrava. Luč oči se ji je povrnila. Cerkvena oblast je naročila zdravnikom, naj ves dogodek preiščejo.

Nova zaobljubljena cerkev v Lurdu. Francoski škofje so za božične praznike razposlali pastirska pisma svojim vernikom s prošnjo, naj se vsi v sedanji vojni izročijo varstvu Matere božje. Verniki pa naj obenem napravijo zaobljubo, da hočejo v dokaz zaupanja, vdanosti do nebeške Matere sezidati na največjem božjepotnem kraju — v Lurdu — Brezmadežni veliko cerkev, ki bo vredna Kraljice miru. Stavba naj bi se začela zidati takoj, da le preide bič vojne.

Najstarejši diplomatski dokument o odnošajih med Evropo in „zemljo vzhajajočega sonca“ bo razstavljen na letošnji italijanski kolonialni razstavi v Neaplju. To je dokument, ki spada v zgodovino razvoja katoliških misijonov na Japonskem. Dokument datira iz leta 1585. Takrat je bilo na Japonskem že okrog 200.000 katoličanov. To je tedanjega mikada napotilo, da je vzpostavil zveze svoje države z Vatikanom. Napisal je dolgo zahvalno poslanico na naslov papeža in jo poslal v Evropo. Poslanico so nesli v E ropo dva japonska cesarjeviča, dva člana visokega japonskega plemstva in dva jezuita. Delegacijo je sprejel papež Gregor XIII. in po njegovi smrti še papež Sikst V. Poslanica se med drugim v prijaznih besedah izraža po pomena krščanstva.

Krščanska vzgoja. Angleški list „Times“ z dne 2. aprila se zavzema za krščansko vzgojo mladine; pisec Mr. Elton pa dostavlja, da vzgoja (domača) sama še ne zadostuje, tudi učitelji na šolah in univerzah bi morali delovati v krščanskem duhu. Morda bo nekoč zgodovina dokazala, da je ta vojna izbruhnila, ker so naši nasprotniki javno odpadli od krščanstva, a mi pa smo ga zatajili. Jasno je, da bomo krščanstvo branili proti fanatičnemu poganstvu, samo če se mi sami povrnemo h krščanski veri in njenim izročilom.

Vojno poročilo

Pariz bombardiran

V pondeljek popoldne so Nemci prvič bombardirali prestolico Francije. Več ko 250 letal je metalo bombe iz ogromne višine, vendar je škoda neznatna, francoski krogi smatrajo, da je bil le to uvod v veliko nemško ofenzivo na Pariz, ki se bo začela najbrže ob Sommi in Aisni.

Dunkerque se še vedno brani

Nemci neprestano napadajo zavezniške čete, ki se umikajo pri Dunkerque-u, da bi se izkrcale na Angleško in nato prevozile na francosko bojišče. Francozi so poplavili ozemlja ob četverokotu in stem onemogočili sovražnikov napad s kopnega. Sovražnik napada iz zraka, pri čemer trpi ogromne izgube. Angleško letalstvo nadkriljuje sovražnika.

Na Sommi vsi napadi odbiti

Kakor poročajo zavezniki so vse napade uspešno odbili, pri čemer se odlikuje Angleško letalstvo z novim tipom „Hudson“, ki nadkriljuje sovražnikovo letalstvo.

Italija pred odločitvijo

Poučeni krogi v Rimu izjavljajo, da bo Italija vstopila v vojno med 4. in 14. junijem. Vlada se bo sestala 4. junija, pri kateri bo govoril italijanski ministerski predsednik Mussolini.

Balkan bo ostal miren

Angleška vlada je z balkanskega področja dobila sporočila, da tamkajšnje države položaja, v kolikor se tiče njihove varnosti, ne presojajo hudo. Na Balkanu da so prepričani, da dejstvo, da Italija vstopi v vojno, miru na Balkanu ne bo motilo. Angleška vlada ne ve, če se to prepričanje balkanskih držav oslanja na neka zagotovila Nemčije in Italije, ali če se oslanja samo na upanje, da je na Balkanu Sovjetska Rusija toliko interesirana, da zaradi nje mir ne bo ogrožen, pa čeprav od nobene strani ni zagotovil, da bi bila sovjetska vlada dala kakšno takšno izjavo.

Zavezniki se močno oborožujejo

Od 1. jan. 1939 do sedaj so naročili v Ameriki 7.900 letal vseh vrst. Do sedaj so prejeli nekaj nad 2000 letal.

Španija

bo ostala nevtralna, če bo prišlo do vojne med Italijo in zavezniki.

Mussolini je že drugič pisal Rooseveltu

Tajnik predsednika Roosevelta Early je izjavil predstavnikom tiska, da je Roosevelt dobil novo pismo od Mussolinija. Mussolini da je poslal to pismo na osnovi neprestane izmenjave mnenja med predsednikom Rooseveltom in šefi ostalih vlad.

Gospodarski dogovor

med Italijo in Jugoslavijo, je določen za 4. junij v Rimu. Naše zastopstvo tvorijo: Pomočnik zunanjega ministra g. Pilja kot predsednik delegacije; pomočnik kmetijskega ministra inž. Cvijanovič; podguverner Narodne banke dr. Belin; načelnik ministrstva za gozdove in rudnike inž. Manojlovič; načelnik ministrstva za trgovino in industrijo dr. Mišič; načelnik finančnega ministrstva dr. Pavlič; načelnik ravnateljstva za zunanjo trgovino dr. Kristič; ravnatelj Prizada dr. Nemec, šef odseka ravnateljstva za zunanjo trgovino dr. Tomič; trgovinski ataše v Rimu dr. Filipič, in diplomatski konzularni pripravnik v zunanjem ministrstvu dr. Karlikovič kot tajnik delegacije. Italijanskemu zastopstvu bo predsedoval veleposlanik Sianini.

Turčija se bo branila

Predsednik vlade Refik Saidam je govoril po radiu in dejal med drugim, da je parlament izglasoval proračune vseh resorov v skupnem znesku 337 milijonov turških lir in naknadne kredite v višini 87 milij. lir. Proračun voj. ministra znaša 157 milij. turških lir. Nadalje je izjavil, da se bo država branila, če bo napadena.

Prevzvišeni naš odlični gost

Pred Telovim so se Prevzvišeni vrnili v Maribor, kjer so vodili telovsko procesijo. V soboto 25. maja so se spet vrnili, da nadaljuje birmanje po Slovenski Krajini. Tokrat so se ustavili pri Gradu. Že v Kruplivniku so jih prisrčno pozdravili vaščani.

Pri Gradu jih je pred cerkvijo čakala velika množica ljudi. Najprej je zapel učiteljski pevski zbor pod vodstvom Černeka iz D. Slaveč. Nato so se vrstili pozdravi: šolarjev, otroški vrtec, dekliški krožek v krojih, fantovski odsek v krojih, predsednik občine Bačič, šol. upravitelj Beloglavec, Hartner, poveljnik gasilske čete. Na pragu cerkve pa je Prevzvišenega pozdravil z ganljivimi besedami domači župnik g. Kolenc Ivan. Prevzvišeni so se za vse pozdrave zahvalili, nakar je bil slovesen odhod v cerkev, nato pa izkušnja birmancev iz katekizma. Drugi dan se je vršilo birmovanje. Vsa slovesnost se je vršila zunaj, kjer je bil postavljen lepo okrašen oltar. Vseh birmancev je bilo 483. — Po birmi so se okrog Prevzvišenega zbrali domala vsi duhovniki soboške dekanije, ki jih je domači župnik lepo pogostil. Znamenitost tega dne pri Gradu je bila tudi *zlata poroka Hajdič Matije in Marije.* Mož je star 74 let in je sedaj prestopil iz luteranske v katoliško cerkev.

Popoldne se je Prevzvišeni odpeljal v *ekspozituro Kuzmo.* Tam jih je pozdravil predsednik občine Fartek, šolarka, gasilski zastopnik. Pred birmo so Prevzvišeni blagoslovili novo župnišče, ki so ga že lani začeli zidati pod vodstvom lendavskega dekana g. Jerača. Slovesnost pri cerkvi pa je posebno dvignilo lepo petje. Med birmovanjem 339 birmancev so se vrstile številne pesmi, zmeraj nove. Vsa čast pesmarjem iz Kuzme.

Iz Kuzme so Prezvzišeni nadaljevali pot k Sv. Juriju. Ta se je za to izredno priliko oblekel v nad vse praznično obleko. Prostor pred cerkvijo je krasilo pet slavolokov, ki so kar tekmovali med seboj v lepoti. Tako lepe slavoloke znajo napraviti menda res samo pri Sv. Juriju pa še v Pertoči. Mladina je z največjim veseljem plela vence cele dneve in krasila mlaje, ki jih je bilo *62.* Vse je bilo v cvetju in zelenju. Le da je dež pred sprejemom malo ponagajal. Ob sprejemu je Prevzvišenega pozdravila deklica iz Serdice, nato predsednik občine Unger, učitelj Kuštrin, predsednik cerkvenega odbora Mekiš, gasilec, FO in še nekaj deklic. Na pragu cerkve je čakala številna duhovščina z domačim župnijskim upraviteljem Varga Jožefom, ki je Prevzvišenega *v vznešenih* besedah pozdravil. Prevzvišeni só se za tako prisrčen sprejem lepo zahvalili, nakar so se podali v cerkev. Tu je bila izkušnja otrok, ki so se zelo dobro odrezali. Ob tej priliki so si Prevzvišeni ogledali na novo slikano cerkev in so bili s slikami zelo zadovoljni. So pa tudi lepe tako, da si jurijanska cerkev gotovo šteje v ponos. Slikal jo je g. Horvat Franc iz Maribora. Pred birmovanjem so Prevzvišeni blagoslovili cer. slikarijo in okraske cerkve. Sv. birmo so podelili v cerkvi 658 birmancem. Po birmi so se zbrali duhovniki soboške dekanije okrog Prevzvišenega pri gostoljubni mizi domačega gospoda provizorja. Med zdravicami se je omenjal velik napredek jurijanske župnije zadnjih 6 let. Prevzvišeni pa so še posebej izrazili svoje veselje nad tem, da se duhovniki soboške dekanije med seboj tako razumejo, ljubijo, obiskujejo in s tem drug drugega podpirajo v teh težkih časih.

Z najlepšimi vtisi so se Prevzvišeni podali na Pertočo, kjer so ga pozdravili šol. deklica, šol. upravitelj g. Poredoš Štefan, gasilec, predsednik občine Kolmanko in župnik g. Varga Štefan.

Maša je bila zunaj na prostem in birmovanje okrog cerkve. Ves prostor je bil sijajno okrašen z krasnimi slavoloki in mlaji, bilo je takorekoč vse v cvetju od župnišča pa do cerkve. Birmancev je bilo 355. Pri kosilu so se zbrali poleg duhovnikov še srezki načelnik Bratina in soboški župan Hartner, patron Helenske cerkvi.

Po končani slavnosti so se podali Prevzvišeni na zadnjo postajo svojega škofovskega obiska na Cankovo, ki jih je prav tako srčno sprejela.

Od tam jih je vodila pot iz naše cvetoče Slov. Krajine in prosili bomo Vsemogočnega, da obilo poplača njihov trud in blagoslovi njihovo delo med nami.

Podaljšaj si življenje!

Življenje moramo podaljšati, bolečine preprečiti, bolezni ozdraviti, slabotne ojačiti nestalne učvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

KAJ JE VZROK VSAKI BOLEZNI?

Oslabljenje živcev, potrtost, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

ZADOVOLJSTVO

je najboljši zdravnik! So poti, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoj značaj, napolniti Te z novim upanjem, ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo more vsakdo, ki jo zahteva, dobiti takoj in

POVSEM BREZPLAČNO!

V tej mali priročni knižici je raztolmačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti živce in mišice, odpraviti slabo razpoloženje, trudnost, raztresenost, oslabljenje spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih bolestnih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Poštno zbirališče:

PANNONIA — APOTEKA

Budapest 72. Pastfach 83. Abt. 890.

Glasi iz Slovenske Krajine

SÓBOTA

OSREDNJA KMETIJSKA ZADRUGA vljudno prosi vse tiste kmete, ki bodo rabili modro galico, katere sedaj ne morejo dobiti pri trgovcih vsled maksimiranja njene cene, da se blagovolijo takoj zglasiti pri njej v svrho naročila. Osrednja zadruga bo modro galico naročila v večji količini, zato pa prosi vse cenjene reflektante, da se zglasijo vnaprej, ker jo bo dobavila samo proti predhodnemu naročilu. V interesu vsakega je, da si naroči sedaj vso količino, ki jo bo letos rabil, ker je pozneje več ne bo mogel dobiti. Nadalje prosimo vse zadruge in trgovce, ki prodajajo moko, da kupijo moko pri Osrednji zadrugi v Soboti, ki jim nudi moko najceneje in najboljše kvalitete.

— CENE SO MOČNO POSKOČILE Marsikdo bi mislil, da so življenjske potrebščine v Soboti mnogo cenejše kot v drugih podeželskih mestih ali večjih mestih. Vendar je obratno, življenjske potrebščine so bile še prej, v normalnih razmerah, dražje kakor v Ljubljani, Celju ali Mariboru. V zadnjih mesecih pa so se cene tako povišale, da so nekatere potrebščine še enkrat dražje. Poleg tega pa je žalostna ugotovitev, da je precejšnji del soboških trgovin v neslovenskih rokah in ubogi prekmurski slovenski živelj mora drago plačevati svoje potrebščine in podpirati trgovce in magnate, ki so prav malo naklonjeni Slovencem!

Lendava. Pri nas so se mudili malo na odihu novi grački plevanoš g. Kolenc Ivan. Želimo jim, da bi se dobro počutili med nami vsikdar. — Na tukajšnji meščanski šoli je 31. maja končal 4. razred. Izdelali so 9 učencev in 4 učenke. Z odliko je izdelala ena učenka in to *Matko Marija* iz Gančan, ki jo vzgajajo tukajšnje šolske sestre; z pravdobrim uspehom so izdelali 3 učenci in 3 učenke; z dobrim uspehom 6 učencev; 5 učencev in 2 učenki imajo popravni izpit. Popolnoma padel ni nobeden. Zrelostni izpiti se začnejo 14. junija.

Srebrna meša v Bogojini. Bogojanska fara obhaja 16. junija veliko slovesnost. Düševni voditeo fare, plebanoš, preč. g. Haoko Jožef, obhajajo svojo srebrno mešo, to je 25 letnico svojega mešništva. Pri toj priliki ž njihovimi verniki tüdi mi iz srca želimo slavleni, naj jih Bog blagoslavla, ka vse svoje ovce rešijo i s tem dobroga Boga popolnoma dičijo. 25 let dühovniške službe pomeni vnogo trplenja, vnogo brige, vnogo znoja, ka vse so prestali pri vodstvi düš Slovenske Krajine v teh 25 letaj. Bog njim bodi plačnik za vse trüde, njim iz srca želemo i z dobrimi düšami molimo za njih, da bi živeli še duga leta i se včakali zlate svete meše.

† Prijatelju v slovo! Dobil sem žalostno pismo, da si zapustil svoj rojstni kraj in se preselil iz te doline solz. Samo malo naj se Te spominjam, dragi Franc, kako sva bila vesela, ko sva odhajala v vojsko, ko sva si še pogovarjala v onih lepih časih, ki sva jih preživela skupaj, predno sva odšla k vojakom. Še veseliva sva se našla doma na „osustvu" bilo je najno zadnje svidenje, hitro je prišla ločitev med nama. Dragi Francek odslužil si že deset mesecov v vojski, a bolezen ni Ti dopustila, da bi odslužil svoj rok, katerega si nameno, mirnim in veselim srcem odslužiti v dalešnjem Valjevu. Vrnila te je bolezen nazaj k svojim starišem, bratom in sestram. Izbral si si najlepši mesec maj, da si se v cvetju in zeleniu ločil od svojih dragih domačih. Smrt Te je iztrgala v najlepših letih, mladost in prihodnjost Ti je zagrnila črna zemlja. Zato pa dragi prijatelj v spomini Te bomo imeli vedno, ker smo Te tako radi imeli. Naj Ti bo lahka domača zemljica, ki si jo tako ljubil in dragim domačim pa prijateljsko sožalje. — FRANJO ČERNELA.

Diplomiran je bil na pravni fakulteti vseučilišča v Ljubljani naš rojak g. Ivan *Zver* iz Nedelice. Mlademu g. pravniku, ki se je skoro ves čas svojega šolanja popolnoma sam vzdrževal iskreno čestitamo!

Polana. V nedelo je bilo pri nas vsako letno farno proščenje. Če tudi dopoldne je vreme malo nagajalo je vseeno je prišlo od daleč in od blizu mnogo ljudi. Jako so nas navdušili z nad vse lepo zasnovano pridigo g. črensovski plevanoš Zadravec Matjaš in nas navdušili za češčenje presv. Srca Jezusovega. Popoldne so nas pa jako presenetili gospodje z petimi litanija Srca Jezusovega. Naša srca so gorela, ko vidimo našega gospoda plevanoša, kako skrbi za naše duše in nam dá toliko priložnosti, da rešujemo svoje duše. Bog poplačaj vsem in prosimo vsi skupaj, da nam bo Srce Jezusovo naklonilo mir.

Grad. Preminoči petek je trešilo v hišo Graha Alojzija. Zgorelo je vse poslopje, čeravno so prišli gasilci od Grada, Slaveč in Kuzme.

Ponarejeni 500 dinarski bankovci. V zadnjem času so ponarejevalci denarja vedno bolj pogosti in skušajo ponarejene bankovce spraviti v promet. Pred kratkim je prišel v neko trgovino v Šalovcih mlajši fant in hotel kupiti cigarete ter jih plačati s popolnoma novim 500 dinarskim bankovcem. Trgovcu se je zdelo sumljivo, odkod ima toliko denarja, ter je bolj natančno pregledal bankovec in takoj ugotovil, da je ponarejen. Poslal je po orožnike, ki so fanta preiskali in pri njem našli 20 popolnoma novih 500 dinarskih bankovcev. Vsi bankovci so imeli iste napake pri številkah. Oblast je izvedla obširno preiskavo in baje našla še nekatere sokrivce. Verjetno gre za kakšno večjo ponarejevalno afero, o čemur pa še ni točnejših podatkov.

Črensovci. Zdaj se še le opaža koliko škode nam je napravila letošnja huda zima, posebno pa v sadovnjaku g. župnika Zadravca, ko so mu mnogo lepa mlada drevesa pomrznila. Škoda je precejšna.

Dolič. Naš dugoletni naročnik Zrim Štefan št. 20. se je v 54. leti življenja preselo v večnost. Naj njemi sveti večna svetlost! V molitev naših naročnikov ga zročimo. — Zahvalimo se dobromi Bogi, da je naša širitelica Škaper Terezija po 3 mesečnom betegüvanji ozdravela.

IZPRED OKROŽ. SODIŠČA V SOBOTI

Dne 18. 5. 1940 je bila obsojena pred 3 članskem senatom okr. sod. Kolomar Rozalija, ciganka iz Petišovec zaradi prestopka prevare po § 334|I-1 in 2 k. z. na 5 mes. strogega zapora in 60 din denarne kazni, ker je lansko leto v Dobrovniku z lažnim predstavljanjem zapeljala Fabris Filomena, da preti njenemu sinu in hčeri smrt, ki pa je ona lahko odvrne s čarovnijo če njej plača 1800 din, kateri znesek njen je imenovani v strahu pred smrtjo za otroka izročil in Fabris Lukrecijo, da bo zadela njeno rodbino velika nesreča, ki pa jo ona odvrne s čarovnijo, če njen podeli nekaj denarja, nakar je imenovana njej v strahu pred nesrečo izročila 260 din.

Stanek Franc iz Hrašenškega vrha je bil obsojen dne 25. maja 1940 na 5 mes. strogega zapora zaradi prestopka zoper življenje in telo po § 180|II k. z., ker je dne 25. III. 1940 ponoči na ban. cesti pri Sl. Radencih z nožem večkrat zabodel Žinkoviča Jožefa, kateri se je vračal iz neke veselice domov ter s tem spravil v smrtno nevarnost poškodovančevo življenje.

Naznanila

Kmečke fante v kmetijske šole. *Na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru* se bo pričelo novo šolsko leto *15. septembra.* Šola je dvoletna in ima internat za 60 gojencev ter 100 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami in potrebnimi gospodarskimi objekti. — Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmečki sinovi, ki bodo ostali po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša od 75 do največ 300 din. — Lastnoročne pisane prošnje, kolkovane z banovinskim za 10 din, naj se pošljejo ravnateljstvu *najkasneje do 15. julija.* — Prošnji je treba priložiti: 1. krstni list; 2. domovnico; 3. odpustnico, oziroma zadnje šolsko spričevalo; 4. spričevalo o nravnosti pri tistih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kakšne druge šole; 5. obvezno izjavo staršev, oziroma varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja, kolikor jih odpade nanje (banov. kolek za 4 din); 6. obvezno izjavo staršev ali varuha samo tistih prosilcev, ki računajo na banovinsko ali kako drugo podporo, da bo njihov sin, oziroma varovanec ostal po dovršeni šoli na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa da se zavežejo povrniti zavodu prejeto podporo (ban. kolek za 4 din); 7. uradno potrdilo občine o: a) velikosti posestva v ha, b) višini direktnih davkov, c) številu družine, posebej še o številu nepreskrbljenih otrok, o zadolženosti ter še o drugih družinskih razmerah, ki bi utegnile vplivati na velikost podpore. To potrdilo občine morajo priložiti samo tisti prosilci, ki žele dobiti ban. podporo ali podporo okrajnih kmetij. odborov za šolanje. Za banovinsko podporo je treba zaprositi obenem v prošnji za sprejem, za podporo okrajnih kmet. odborov pa zaprosijo gojenci preko ravnateljstva, ko so že sprejeti. Podrobnejša pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

Vabilo k redni skupščini

Kmečke hranilnice in posojilnice v Lendavi, z. z n. j., ki bo v nedeljo, dne 23. junija 1940 ob 2. uri popoldne v zadružni pisarni v Lendavi.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo upravnega odbora.
3. Poročilo nadzornega odbora.
4. Odobritev sklepnega računa za leto 1939.
5. Sklepanje o uporabi poslovnega prebitka.
6. Predlogi in pritožbe zadružnikov.
7. Sprememba novih pravil v § 24. in 36. ter volitev namestnikov upravnega in nadzornega odbora.
8. Določitev skupne vsote; a) do katere se sme zadruga zadolžiti, b) hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti, c) najvišjega zneska posojila ali kredita, ki ga sme zadruga dati posameznemu zadružniku.
9. Slučajnosti.

Načelstvo.

Trgovski učenc

priden in pošten se takoj sprejme v dobro trgovino z mešanim blagom. Franc PUHAN, Črna pri Prevaljah. - Pozvedi se lahko tudi pri Jožef Puhan, Bogojina.

Cena oglasov:

Cela stran 800 Din, pol strani 400 Din
Mali oglasi 15 Din
Poslano med tekstom vsaka beseda 2 Din

Naši v Argentini

Avellanedi, 29. aprila 1940.

Prečastiti g. urednik!

Po dugij letaj, se vam tüdi mi, argentinski Prekmurci idnok oglasimo i pozdravimo vse naše stariše, brate, sestre, može, žene i deco. Kakor tüdi dühovne pastire in vladne zastopnike prekmurcov. G. urednik, naznanjamo vam, da je tüdi pri nas v Argentiniji dozorela miseo, da se si prekmurci združimo i ustanovimo drüštvo. Da bi si sküpno združeni, ležej branili naše pravice i si bilij napomoč v našij skrajnij potrebščinaj. V te namen smo se zbrali na den novoga leta, po končanoj slüžbi božoj pod vodstvom g. Janeza Hladnika, izselj. dühovnika. Pazljivo smo sledili rečan g. Hladnika, šteri so nam meddrügim pravili, kak važnoga pomena je takše drüštvo vu sakšem časi, posebno pa v gnešnjem kritičnem časi. V toj dalešnjoj tüjini, gde nam na vsaki stopaj nevarnost preti. Vse navdüše ni smo začnoli z delom. Zvolo se je pripravlalni odbor, šteri naj bi seznano vse naše rojake, razstepene v okolici Buenos Airesa, z ustanavlajočim se drüštvom i da se predloži pravila v odobritev.

Tak je že pripravlalni odbor na drügom zborovanji 28. jan. poročao o svojem polnouspešnom delovanji i je tüdi predložo pravila v odobritev, štera so po nešternih dopolnilnih točkah enoglasno bila sprejeta. I tak smo že s 1. febr. najeli lokal, gde se je že prvi redni občni zbor vršo 11. febr. v navzočnosti osemdeset prekmurcov. Na dnevnom redi smo imeli sledeči spored: 1. Poročilo pripravlalnega odbora, 2. sprejem drüštvenih pravil, 3. vpis članov i članic, 4. volitve odbora, nadzornoga odbora i razsodišča, 5. slučajnosti. Pod vodstvom g. Hladnika je vse poteklo v najlepšem redi. Po končanoj volitvaj pa je izvoljeni odbor v časi začno z delom i tak drüštvo den za dnevom napredüje. Ker nas je že gnes 134 članov i članic. Naj vam še omenim nešterne točke našij pravil.

Drüštvo se imenüje: *Jugoslovensko izobraževalno i socialno drüštvo „Slovenska Krajina“*. Namen drüštva: Čl. 3. a) Narodna i socialna izobrazba, b) pomoč v nezgodah, c) skrb za cerkveno petje i narodnopetje, d) skrb za poštene prireditve (igre). Čl. 4. Člani so moški i ženske. Čl. 5 Članarina znaša 1 peso mesečno za moške i 50 centov za ženske, zato jim tüdi pristoja le polovična podpora. Pravice članov: Čl. 11. a) poslüževati se čitalnice i knižice, b) v slučaji potrebe dobi podporo, štero mu prizna odbor, c) podpora se da v slučaji ponesrečenja ali smrti člana, či njemi ne pristoja že podpora delodajalca, d) v slučaji ponesrečanja ali smrti mladoletne dece, f) olajšano zdravniško pomoč, kak tüdi pravno zaščito i moralno podporo. To so samo nešterne točke, ker je predugo vsej 23 točk imenüvati. Drüštvo tüdi more združavati svoj drüštveni lokal. Zdaj se vam pa v naprej zahvalim g. urednik i ostanem z drüštvenim pozdravom do vas. Vam vdani

Adalbert Preininger.

Ali še ne bo konec teh pintešov?

Marsikdo, ki pošteno misli in čuti, s strahom opazuje in čaka, kakšne sadove nam bo rodilo to zakotno gostilništvo, ti številni pinteši.

Dan za dnevom, večer za večerom, posebno pa ob nedeljah najdeš v takih zakotnih gostilnah polno ljudi, posebno mladine, že od 15 let naprej.

Razni poboji, nesreče, družinske razprtije, vse to je v največji meri zasluga teh pintešov.

Pred par tedni se je v reki Muri utopil mlad, pošten mož in družinski oče poštene katoliške družine. Kaj je bilo vzrok temu? „Pinteš“. Popival je v pintešu preko polnoči in se vinjen vrnil nazaj k Muri, ter ji položil v naročje svoje življenje.

In kaj si ne dovoljujejo vse ti lokali:

Preteklo nedeljo sem nekoliko pokukal tu in tam in kaj vidim. V T.... v znani zakotni gostilni igra vso noč naš znani goslar Miška ob pisani družbi vročekrvnih pivcev.

Pogledam slučajno skozi okno druge take gostilne, ki je celo last privremenega žandarma v Č..... in vidim lepo, sicer pošteno družbo sedeti ob polnih kozarcih kartati skoraj vso noč. Raubali so, se kregali in pili to božjo kaplico tako, da je gospodar, odnosno brat od gospodinje moral iti po več, ker je zmanjkalo. Med temi sem videl tudi enega občinskega odbornika, ki se pri bodočih volitvah poteguje za mesto predsednika občine. Mislim, da če ga bomo v takih mestih videli, bo na slabo naletel, ker mi takih predsednikov, ki bi s svojimi hlačami brisali prah z klopi pintešov ne maramo.

Pinteše obiskujejo že tudi trgovci in obrtniki; tam pijejo in se kartajo.

Res je, da marsikateri vinogradnik ne more prodati svojega pridelka skupaj in bi ga rad spravil v denar. Saj mu tega tudi nihče nebi tako zameril. Da bi pa stočil in zvozil vso vino iz brega v katerem ima svoj vinograd, ali pa, da vinograda sploh nima temveč začne tako prekupčevati z vinom pa mislimo, da ne bo nikdo odobraval.

Prosimo, da se temu vprašanju, ki močno ogroža moralo naše mladine posveti od strani oblasti več pažnje.

* Za dneve spomladanskih sadežev *

ZALAR MARIJA

Sadje. Vsak letni čas nam prinese za kuhinjo dosti dobrega. V zimi smo se veselili kolin, v pustu krofov, v Vüzmi potic, majnika solate berivke. April nam je potolažil želodec z regratom in repinceljčkom, ki je bil v svoji skromnosti prav zato tako dober, ker je bil prvi zeleni oznanilec pomladi. Piceki so zdaj junija. Skoro istočasno nas pa pozdravi prvo sadje, katerega smo še najbolj veseli. Sadje, sadje! kliče dete mami, ko gre na trg. Deca se porivajo okrog stojnic, kjer so na prodaj že prve jagode, prve črešnje. To je oko veselo, ko jih zagleda. Živa pomlad se naseli v dušo. — Mati in žena! Bereš in gledaš, pa si žalostna. Oh, to je za bogate ljudi. Kako rada bi tudi ti ukuhala sadje za zimo. Pa ni denarja ne za kozarce, ne za sladkor, ne za najlepše črešnje, ki bi dale fin kompot. Toda, tvoja žalost je odveč, nepotrebna. Vse, kar bereš o ukuhanem sadju, vse kar vidiš za ukuhavanje lepih kozarcov v trgovini, vse to je na svetu res lepo in dobro. A je tudi zelo drago. Ni pa potrebno za življenje, ne za zdravje. Kar pa je potrebno življenje in za zdravje, to si tudi ti lahko privoščiš, tebi in deci ni treba z žalostjo se ozirati po prvih črešnjah, po najlepših. To je luksus, nepotrebno. Ko se bodo bogatci prvih črešenj najedli, ko jih bodo že ukuhale mestne bogataške kuharce, takrat pojdi ti opoldne na trg. Cele koše jih še bo, ki nihče prašal ne bo po njih. Vse jih bo sito. Še pogledali jih ne bodo. Takrat vzemi ti košaro, napolni jo in nesi deci. Za mal denar jih boste vsi siti. In kar je poglavitno. Surovo sadje je najbolj zdravo. Čisti kri, pospeši prebavo, dovaja želodcu kislino, osveži vse telo, več pa treba ni. Tako boš imela najboljši del od črešenj, od sadja vse leto.

Črešnjevo meso. To navodilo je malo znano. Vsemi bolj trde črne črešnje. Izvzemi jim peške. V posodo, kjer kuhaš kompote, nalij nekoliko zelo finega vinskega jesiha, da bo dno pokrito, ali pa črešnjeve žganice ali ruma. Črešnje kuhaj v lastnem soku, pazi le, da se praveč ne razkuhajo, ker morajo ostati drobci ali kosci črešenj celi. Ko so napol kuhane, dodaj enako težo sladkorja vsipi, vse še dobro počasi prekuhaj, da se črešnjevo meso napoji s sladkorjem, daj vmes malo cimeta in še toplo nadevaj v kozarec. Vmes daj nekoliko pešk, ki ohranijo aromatičen okus črešnjam. To meso se rabi za okrasek k tortam. Pa tudi k šmornu (slov?) se daje in je posebno v zimi dobra taka večerja. Enako pripravi v jeseni slive. Ne skuhaj jih popolnoma, le napol. Peške daj zraven, ki fino dišeče slive ohranijo kot sveže. Nadevaš lahko v rujave lonce, ki so močno glazirani. Po vrhu polij z maslom, s ceresom ali z lojem, se bolje drži. Vosek je tudi dober. Vsa ta masa črešenj mora ohlajena dobiti na vrhu kožico, kakor kaka žolica izgleda. A slive so bolj vodene, se ne strdijo tako. Pri slivah pusti popolnoma vse peške. Pri črešnjah le polovico ali še manj pešk, nekaj vsekakor. Sliva ima bolj oljnate črešnje, ki bolj izločajo okus in duh slivam, črešnjeve so bolj suhe, a tudi deluje jedro. Bele črešnje niso posebno dobre za črešnjevo meso. Le črne se obnesejo, one bolj vodene. Višnje pa imajo malo mesa in velike peške, pa preveč sladkorja bi šlo za žolico. Začimb ne dajaj.

Špargelj povezi v snopič in ga rahlo povezanega kuhaj. Očistiš ga tako, da spodnji trdi del odrežeš, malo olupiš trdo lupino opereš in kar je važno, šele, ko je kuhan osoliš. Pet minut preden ga izvzameš, ga šele osoliš. Kuhaš ga pol ure. Ko ga s pletilko lahko prebodeš, je kuhan. Snopič dvigni iz kropa z lopatico, da se cvet ne odlomi. Potem snopič razvežeš, lepo naložiš na podolgast krožnik in špargeljne zabeliš s putrom. Sok ali juha se tudi po vrhu polije, da je bolj sočnato. Lahko nekoliko s citroninim sokom pokapaš. Nekateri ga zabelijo s prevreto kislo smetano. To je najboljši način priprave špargeljnov. Vse druge priprave buč, karfijole in špargeljnov so slabše in nepotrebno. Enostavno, hitro, brez dodatkov so ti najfinejši sašeži najboljši. Buče kot kompot poznamo vsi.

Špinačni zrezki. V te pride gosta špinača, seveda skuhana in popolnoma pripravljena kot prikuha, le zelo gosta. Vmes pride kuhan ali pražen, riž in le en del skuhanih ali pečenih mesnih ostankov ali faširano pečeno meso slabše vrste. V ta zrezek se žemlje ne daje ker riž drži vse skupaj. Eno surovo jajce, pa je v zrezek potrebno. V moko povaljano jajce in drobtine ocvri v masti. Zraven daš solato. Take zrezke zvečer hitro narediš, če že dopoldne skuhaš špinačo in riž. Zvečer vse to kuhati, je prepozno, ker je toplo, mehko se ne dajo delati hlebčki. Par ur prestano, se utrdi masa in je delo lahko. Seveda bodo še boljši, če boš riž na masti spražila, pa omešala malo masti od pečenke Suhe slive ali sploh suhe krhlje tudi dopoldne skuhaj, pa imaš vso večerjo v pol ure na mizi. Pomlad je tu, treba, da prideš na zrak, ne da plešeš cele ure po kuhinji. Zdaj naj bodo večerje kratke.

MALO ZA SMEH

„Aha, si se že spet pretepal s sosedovim Janezom, kajne? Poglej se, kakšen si! Skoraj bi ti bilo treba kupiti novo obleko!“

„No, potem si bo morala pa Janezova mama kupiti kar novega Janeza!“

*

Skozi gozd sta se peljala na kolesu dva izletnika. Srečal ju je logar in ju primerno nagovoril: „Kaj nista čitala na deski, da je hoja po gozdu prepovedana?“

Seveda sva, gospod logar, zato se voziva na kolesu!“

*

Žena: „Ali ti je doktor sploh dovolil piti?“

Mož: „Seveda, po dva vrčka piva na dan.“

Žena: „Ampak ti jih piješ po šest!“

Mož: „Res je, toda ne pozabi, da imam tri zdravnike!“

Pošta

Venta Julka á Bouville. Sprejeli 116 din. **Baligač Franc, Ižakovci.** Odgovor z Ljubljane je prišo, pridi po njega. **Magdič Matjaš, Lang Orme, p. Ablis.** Za poslani 90 frankov je prišlo 108 dinarov. Z toga je plačano duga za l. 1938 dinarov 45, na l. 1939 je pa ostalo 63 dinarov. Tak je za lani ešče 37 din duga i na letos vse. Kalendar smo ti poslali. **Černi Terezija, Marilly.** Domačim pošilamo na lastni naslov naše liste. Za lani je vse plačano. **Osko Anton, Hampont.** Naročnino sprejeli, sveto mešo v dani namen opravili. **Žižek Matjaš, Vildberg.** Žena za lani plačala naročnino. **Kovačec Jenö, Chezy sur Marne.** Sprejeli smo 60 Din, S tem je plačano do konca septembra i edna številka v oktobri.

Kako zboljšati socialne razmere sezonskih delavcev,

ki so zaposleni na veleposestvih v Vojvodini

Kerec Franc

Merodajna oblast naj skuša odnose med delodajalci in sezonskimi polj. delavci urediti s predpisi, ki bi imeli zakonsko moč. S takimi predpisi se lahko delodajalce in delavce prisili k točnemu obojestranskemu izpolnjevanju medsebojnih obveznosti in dolžnosti.

Tozadevni predpisi naj bi približno vsebovali sledeča poglavja:

1. Stanovanje in njega oprema,
2. kuhinja in nje oprema,
3. hrana in nadzorstvo nad podtrošnjo,
4. delovni čas in počitek,
5. morala delavcev in alkohol. pijače,
6. versko življenje delavcev in praznovanje praznikov in nedelj,
7. bolezni in zdravljenje,
8. delav. zaslužek in prisilna štednja,
9. vzgoja delavcev in disciplina,
10. nadzorna in sodna oblast.

1. Stanovanje in njega oprema.

Stanovanje naj bo strogo ločeno po spolu. V barakah ali živinjskih hlevih, ki so začasno preurejeni v delavska stanovanja, naj se, ako še ni, takoj zgradi če že ne stalne zidane, pa vsaj tanke lesene pregraje, oziroma stene z desk ali lesa, ki naj bodo ometane. Ločitev spalnih prostorov po spolu bo s tem urejena. Vsaka spalnica naj ima poseben vhod. Po 10. uri zvečer naj se prepove vsak obisk pri delavcih. Na vsakem imanju vrši službo nočna straža. Ista naj vrši tudi nadzor nad delavci. Straža naj bo odgovorna za to, da se tozadevni predpisi od nobene strani ne bodo kršili. Straža mora delavce braniti pred vsakim nasiljem tujih oseb. Delodajalec in delavski voditelj sta skupno odgovorna za točno izvrševanje teh predpisov.

V stanovanju naj se naredijo postelje, t. j. prične zbite z desk. Boljše so take postelje kot pa ležanje na tleh. Vsak delavec naj dobi slamnjačo. Kupi jo ali delodajalec ali delavec sam. Vsak mesec enkrat naj se v baraki napravi generalno čiščenje. Ob tej priliki se mora barako prebeliti z apnom, v slamnjače pa se da sveža slama.

Po možnosti naj delodajalec dá v bližini stanovanja zgraditi kopelj s prhami s toplo in mrzlo vodo. Ako pa to vsled prevelikih izdatkov ni mogoče narediti, naj se delavcem da na razpolago potrebno število kotlov in drv za gretje vode za umivanje, ko zvečer pridejo z dela domov.

Pri vsakem stanovanju naj se zgradi tudi pralnica za pranje perila z vsemi potrebnimi napravami. Razen tega naj se brezpogojno zgradi tudi higijenično stranišče za oboji spol. Nikjer v bližini delavskega stanovanja ne sme biti gnojišč, gnojne jame in smetišče. Vsaj 20 metrov okrog barake naj bo ves prostor čist, po možnosti parkiran ali olepšan z gredicami in nasajen z rožami. To delo naredijo delavci sami ob večernih prostih urah. Delodajalec naj delavcem da samo tozadevni nalog in potreben materijal.

2. Kuhinja in nje oprema.

Kuhinja naj bo ločena od stanovanja in opremljena z vsem potrebnim priborom. V kuhinji ne sme biti nobene navlake, ki tja ne spada. Kuharice morajo sproti odstranjevati odpadke, mrčeš in drugo golazen, ki se tam zlasti ob vročih dnevih v ogromnih množinah nabira na jedilih ki se pripravljajo. Delodajalec in delavski voditelj sta odgovorna za red in snago v kuhinji. Zunanja kuhinja, kjer se peče kruh, mora imeti dovolj široko ostrešje, da kuharica ne bo stala pod kapjo, ko daja hlebe v peč.

Ne daleč od kuhinje ali v kaki bližnji šupi naj se postavi navadne mize in klopi zbite z desk, ki naj služijo delavcem na mesto jedilnice. V stanovanju naj delavci jedo samo v deževnem vremenu in v pozni jeseni, ko je zunaj že hladno. Službojoče osebje naj takoj po vsaki jedi opere posodo, orodje, mize in klopi, dalje pobere odpadke in počisti prostor.

3. Hrana in nadzorstvo nad potrošnjo.

Hrana, ki jo pogodba določa, naj bo vedno sveža in dobro pripravljena. Glavno pa je, da se v celoti potroši. Brezpogojno se mora delavcem dati dnevno trikrat toplo hrano, ki naj sestojá iz: sladke ali kisele prežgane juhe za zajutrk; redke juhe in goste prikuhe za obed, vsak drugi dan pa močnate jedi, tedensko dva ali trikrat mesne jedi; redke juhe in prikuhe za večerjo. Ker je povsod moke dovolj na razpolago in ker se kruh peče doma, naj se delavcem dovoli trošnja kruha kolikor si ga želijo.

Zmed delavcev naj se za vsak teden določi po dva, ki imata dolžnost paziti na kuhinjo, če se hrana v celoti potroši ali ne. Paziti se mora na voditelje kuhinj, da masti in mesa ter drugih boljših sirovin za hrano ne pokradejo in prodajo, kar se je žal dostikrat dogajalo. Zato mora biti delavski voditelj zelo vesten človek. Pri masti in mesu se ne sme dovoliti nobenih prihrankov. Eventuelne kradljivce delavske hrane naj se kaznuje s takojšnjo suspenzijo. Prehranjevanje delavcev je zelo važna in občutljiva zadeva in ji je treba posvetiti čimveč pažnje. (Dalje)

Za tiskarno v Lendavi: Balkanji Ernest Izdajatelj: Klekl Jožef Urednik: Ivan Camplin